

Нақдҳо ва баррасиҳо

Пойгоҳи иттилоърасонӣ дафтари ҳифз ва нашри осори Мансури Ҳошими Хуросонӣ ҳафизахуллоҳ таъоло

Коди нақд: 45

Куллиёт

Аҳдоф ва паёмадҳои китоб

Нависандаи нақд:

Муҳаммад Ҳусейни Чаводӣ

Ахдоф ва паёмдҳои китоб

بسم الله الرحمن الرحيم

Нависандаи нақд: Муҳаммад Хусейни Чаводӣ Тарихи нақд: 11/03/2018

Бо ташаккур аз матолиби хубатон, иҷоза мецоҳам ки аз шумо интиқоде дошта бошам. Албатта метавонед онро як дидгоҳи шахсӣ ҳисоб кунед. Ҳақир як талаба ҳастам ва матолиби шуморо дунбол мекунам. Инсофан сатҳи матолиби шумо бисёр болост ва бар ихотаи аҷиби шогирдони алломаи Хуросонӣ ба Куръон, ҳадис, фикҳ ва каломи далолат дорад ва алал қоъида нишон медиҳад ки ҳуди ин бузургвор дар як уфуқи бисёр болтаре қарор доранд, вале оё фикр намекунад ки мардум аз ин ҳама матолиби дақиқи илмӣ ва истидлолии шумо ки пушти сари ҳам дар сайтатон мунташир мекунад, чизи зиёде сар дар намеоваранд?! Аксари мардум ки мухотабони шумо ҳастанд, комилан оммае ҳастанд ва дар фаҳми рисолаҳои амалия ҳам мушкил доранд. Дарки онҳо аз дин бисёр ибтидоӣ ва сатҳӣ аст ва бештари иборот ва калимоти шумо хусусан дар баҳши пурсишҳо ва посухҳоро намефаҳманд. Ман гумон намекунам ки бештари онҳо ҳанӯз китоби <<Бозгашт ба Ислом>> ро ҳам фаҳмида бошанд; Чун ҳатто уламо ҳам дар фаҳми комили ин китоб мушкил доранд. Ман вақте мизони диққати шумо дар истидлол ва табиини масоъили эътиқодӣ, ахлоқӣ ва фикҳӣ ва истиноди ба маънои дасти аввалро мебинам ва мутаваҷҷеҳи зарофати шумо дар интиҳоби калимот ва иборот мешавам, таъачҷуб мекунам ва аз худам мепурсам ки магар чанд нафар аз хонандагон, ин ҷузъиёт ва завоёи борики илмиро мефаҳманд?!

Бисёри аз дидгоҳҳои алломаи Хуросонӣ ки шумо тақрир ва табиин мекунад, комилан бадеъӣ ва дар айни ҳол маҳкум ҳастанд ва метавонанд абвоби ҷадидро ба рӯи уламо, фузало ва марочъ боз кунанд, дар ҳоле ки ҳеч таваҷҷуҳе ба онҳо дар ҷомеаи дида намешавад ва ҳеч фарзӣ ва алоқае барои истифода аз онон вучуд надорад. Ба баракати низомии муқаддаси ҷумҳурии Исломӣ, ҳама чиз дар ин мамлакат сад дар сад, сиёсӣ шуда ва илму дин ҳам ба ибтизол қашида шудааст. Ҳавзаҳои донишгоҳҳо дар пойинтарин сатҳи кайфӣ худ ба сар мебаранд ва бештари

Ахдоф ва паёмадҳои китоб

асотидашон афродӣ бисёр мағрур ва бесаводанд. Поктарин ва асилтарин калимот ва ибороти Исломӣ, он қадар бар забони фиръавнҳо ва ҳомонҳо ҷорӣ шуда ва он қадар тавассути уламои фосид ва муддаиёни дурӯғин дастмолӣ шуда ки комилан лувс шуда ва аз чашмҳо афтодааст. Мардум нисбат ба ин калимот ва иборот, ҳассосият пайдо кардаанд, то ҷоие ки вақте яке аз онҳоро мешунаванд, нохудоғоҳ ба ёди уламои фосид ва муддаиёни дурӯғин меафтанд ва бо худ мегӯянд ки дубора шурӯъ шуд! Ба ҳамин далил аст ки вақте шумо ин калимот ва иборотро дар маънои саҳиҳ ва ҳақиқияшон истифода мекунад, мардум бидуни ҳеҷ баррасӣ ва тадаббуре гумон мекунаанд ки ҳамон калимот ва ибороти ҳамешагӣ аст! Мутаъассифона онҳо қувваи тамйизи суҳанони шумо аз суҳанони дигаронро надоранд ва аз онҳо ки хеле қуллӣ ва сатҳӣ нигоҳ мекунаанд, гумон мекунаанд ки шумо ва дигарон, ҳамагӣ як чизро мегӯед!

Бо ин авсоф, ман фикр мекунам ки шумо доред вақтатонро бо ин мардум талаф мекунад. Инҳо қасоне нестанд ки арзиши ин ҳама талоши шуморо дошта бошанд. Ман воқеъан намедонам ки ин ҳама талоши шумо барои чист ва қарор аст ба чи натиҷае бианҷомад?! Шумо дар ҳоле доред ба сӯй имом Маҳдӣ даъват мекунад ки бисёри мардум аслан ба имом Маҳдӣ фикр намекунаанд ва бисёрӣ ҳам эътиқоди худ ба ӯро аз даст додаанд ва гумон мекунаанд ки ӯ ҳам яке аз дурӯғҳои охундхост! Балки бештари онҳо аслан ба дунболи дин нестанд ва бисёришон бо ҳуди Ислом мушқил пайдо кардаанд ва тақрибан муртад шудаанд, албатта ба баракати низоми муқаддаси ҷумҳурии Исломӣ! Ақаллияти диндор ҳам ки аксаран вобаста ба низом ё марҷаиёти суннати шиъаӣ ҳастанд ва ба шумо эътимод надоранд ва ба ҳамон чизе ки дар ҳайъатҳо ва пойи минбарҳо ёд гирифтаанд қонеъанд ва ҳар чизе ғайр аз онро дурӯғи фиреб ва инҳироф медонанд. Ҳамаи ин афрод шадидан бадбин ва беэътимод шудаанд ва аз ҳар тағйир ва тафовуте дар ақоид ва аъмолашон ваҳшат доранд. Теъдоди бисёр каме ҳам ки зоҳиран диндор ҳастанд ва қамобеш мутаваҷҷеҳи инҳирофи низом ва ибтизоли марҷаиёт шудаанд ва бо ин ҳол, эътиқоди худ ба имом Маҳдиро ҳифз кардаанд, умуман афродӣ пурмашғала бо ҳазор гирифтории молӣ ва ҳонаводагӣ ҳастанд ва намерасанд ки ҳатто матолиби шуморо бихонанд, чи расад ба инки қабул

Ахдоф ва паёмадҳои китоб

ва ҳимоят кунанд! Намунаи онҳо ҳуди банда ки қариб ба як сол аст сайти шуморо дунбол мекунам, вале аз бас гирифтори қор ва зиндагӣ ҳастам, ин аввалин иртиботам бо шумост ва шояд оҳарин ҳам бошад!

Бо таваҷҷуҳ ба ин авзои ваҳшатнок, ман гумон намекунам ки талошҳои шумо бузургворон бо вучуди ҳамаи муҷоҳидат ва ихлосе ки доред ба ҷойе бирасад. Ба назари ман шахсият ва манзалати илмии алломаи бузургвор, ҳеч синхияте бо замоне ки дар он зухур кардааст надорад ва бештар мутаносиб бо ҳазор сол қабл ё ҳазор сол баъд аст! Ин чизе аст ки инсонро аз қори Худо мутаъаҷҷиб мекунад ва дар ҳайрат фуру мебарад!

Ин роҳро ниҳояти сурат кучо тавон баст

Киши сад ҳазор манзил беш аст дар бадоят

Аз ҳар тараф ки рафтам ҷуз ваҳшатам наҷфзуд

Зинҳор аз ин биёбон ва ин роҳи бениҳоят

Дар ин шаби сиёҳам гум гашт роҳи мақсуд

Аз гӯшае берун ой эй қувқаби ҳидоят

Носух ба нақди шумораи: 7

Тарихи носух ба нақд: 17/03/2018

Бародари фозил!

Ба назар мерасад ки дар бораи авзои мардум, ҳақ бо шумост, вале барои мо маълум нашуд ки мақсудатон аз ёдоварии он чист. Мумкин аст мақсудатон яке аз ҷаҳор чиз бошад:

1. Даст бардоштан аз даъвати мардум

Агар мақсудатон ин аст ки бо таваҷҷуҳ ба авзои мардум, бояд аз даъваташон ба сӯи Исломи ростин даст бардорем, посухи мо ба шумо посухи Худованд аст ки мефармояд: **﴿أَفْتَضِرُّبُ عَنْكُمُ الذِّكْرُ صَفْحًا أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُشْرِفِينَ﴾** (Зухруф/ 5); <<Оё пас тазаккурро аз шумо боздорем ба хотири инки қавме исрофкоред?!>> Тавзеҳ онки авзои мардум бисёр бад аст, шояд бадтар

Ахдоф ва паёмадҳои китоб

аз чизе ки шумо тавзиҳ кардед, вале тардиде нест ки ҳар чи авзои онон бадтар бошад, даъваташон ба сӯй Исломи ростин заруритар аст. Аз ин рӯ, Паёмбарон ҳамвора дар замонзе зухур мекарданд ки авзои мардум аз ҳар замоне бадтар буд; Чароки дар чунин замоне, ниёзи онон ба ҳидояти Илоҳӣ аз ҳар замоне бештар буд ва лутфи Худованд эҷоб мекард ки ин ниёзи ононро бароварда кунад. Аз инҷо доништа мешавад ки ҳайрат ва таъачҷуби шумо аз кори Худованд, бачо нест; Чароки зухури алломаи Хуросонӣ ҳафизахуллоҳ таъоло дар чунин замоне, муктазои лутф ва ҳикмати Худованд аст ва бо суннати тағйир нопазири Ё ҳамоҳангӣ дорад; Чунонки он бузургвор худ фармудааст:

<<То он гоҳ ки навбат ба Маҳдӣ расид ва қиёмат наздик шуд ва дилҳо саҳт гардид. Пас Худованд бандае аз бандагонашро аз ҷойе ки офтоб медамад барангехт, бо ҳикмат ва андарзи неку то аҳди Ёро ба ёди онон оварад ва ононро ба сӯй халифааш дар замин аз итрат ва аҳли байти Паёмбараш даъват кунад, бошад ки онон бозгарданд ва он банда ман ҳастам. Пас даъватамро иҷобат кунед ва ба сӯй Маҳдӣ бозгардед, то гуноҳонатон омӯзида шавад ва қорхотон сомон ёбад, пеш аз онки рӯзе бар шумо бирасад ки бар Од ва Самуд ва қавми Нӯҳ расид.>> (Номаи 11)

2. Парҳез аз даъвати мардум бо шеваи илмӣ ва истидлолӣ

Агар мақсудатон ин аст ки бо таваҷҷуҳ ба авзои мардум, бояд дар даъваташон ба сӯй Исломи ростин, аз овардани бароҳини ақлӣ ва шаръӣ бипарҳезем ва ба хатоба басанда кунем ё ҳатто ба шеър ва муғолита рӯй оварем, ин бар хилофи амри Худованд аст; Чароки Худованд шеваи даъватро муъайян карда ва фармудааст: **ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ** (Наҳл/ 125); **وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ** (Наҳл/ 125); <<Бо ҳикмат ва андарзи неку ба роҳи Парвардигорат даъват кун ва бо онон ба гунае ҷадал намо ки он беҳтар аст>>. Оре, пайдост ки бештари мардум, даъвати мо бо ҳикмат, андарзи неку ва ҷидоти беҳтарро намефаҳманд; Чароки аз ақли салим бархурдор нестанд ва ба бемории ҷаҳл, тақлид, аҳвои нафсонӣ, дунёгарой, таъассуб, тақаббур ва хурофагарой мубтало ҳастанд, вале ин чизи ғарибе нест; Чароки онон дасти кам аз замони Нӯҳ алайҳи салом то кунун ҳамин тавр

Ахдоф ва паёмбаронро китоб

будаанд ва суханон ва бароҳини Паёмбаронро намефаҳмидаанд; Чунонки Худованд ба унвони намуна фармудааст: ﴿قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ﴾ (Худ/ 91); <<Гуфтанд эй Шуъайб! Мо бисёрӣ аз ончи мегӯйиро намефаҳмем>>, балки ба рӯшанӣ фармудааст: ﴿أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ ۚ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا﴾ (Фурқон/ 44); <<Оё мепиндорӣ ки бештари онон гӯш медиханд ё таъаққул мекунад?! Онон чуз монанди чаҳорпоён нестанд, балки онон гумроҳтаранд>> Ва фармудааст: ﴿وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا﴾ (Аъроф/ 179); ﴿وَلَهُمْ أُغُتُّوا لَا يُصِيبُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا ۚ أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ ۚ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ﴾ (Аъроф/ 179); <<Ва ҳароина бисёрӣ аз чин ва инсонро барои чаҳаннам кишт кардем, барояшон ақлҳое аст ки бо он намефаҳманд ва барояшон чашмҳое аст ки бо он намебинанд ва барояшон гӯшҳое аст ки бо он намешунаванд, онон чуз монанди чаҳорпоён нестанд, балки онон гумроҳтаранд, онон ҳамоно беҳабаронанд>> Ва фармудааст: ﴿وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الْذِي يُنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ ۖ إِلَّا دُعَاءٌ وَنِدَاءٌ ۚ صُمُّ بِكُمْ عَمِّي فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ﴾ (Бақара/ 171); <<Ва масали (ту дар даъвати) касоне ки кофир шуданд монанди касе аст ки ҳайвонеро садо мезанад ки чуз бонге ва овозе намешунавад, онон қар ва лол ва кӯранд, пас таъаққул намекунад>> Ва фармудааст: ﴿وَمِنْهُمْ مَّنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۖ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً ۖ أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۖ وَإِنْ يَرَوْا كَلِمَةً لَا يُؤْمِنُ بِهَا﴾ (Анъом/ 25); <<Ва аз онон касоне ҳастанд ки ба суханони ту гӯш месупоранд, дар ҳоле ки бар дилҳашон пардаҳое ниҳодаем то онро нафаҳманд ва дар гӯшҳояшон сангине ва агар ҳам ояте бибинанд, ба он имон намеоваранд>> Ва фармудааст: ﴿فَمَالِ هَٰؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا﴾ (Нисоъ/ 78); <<Пас ин қавмро чи мешавад ки наздик нест суханеро дарёбанд?!>> Бинобарин, ҳамеша бештари мардум аз фаҳми сухани ҳақ очиз будаанд, вале ин ҳаргиз сабаб нашудааст ки доъиёни ҳақ бо онон сухан нагӯянд, ё барои фаҳмондани ҳақ ба онон аз шеваҳои ботил ёрӣ бигиранд. Акнун низ ҳамон суннат ва қоида ҷорӣ аст ва алломаи Хуросонӣ ҳафизахуллоҳ таъоло низ яке аз доъиёни ҳақ аст. Бештари мардум дар замони ин бузургвор –монанди замони Паёмбарон– сухани мустадалро намефаҳманд ва аз далилу истидлол кунанда безоранд, дар ҳоле ки сухани бедалиро –ҳаргоҳ ораста ё мувофиқ бо аҳвошон бошад– мепазиранд ва аз шеърӯ муғолита лаззат мебаранд; Чунонки алломаи Хуросонӣ ҳафизахуллоҳ таъоло дар ин бора фармудааст:

<<Чаҳолат шуюъ ёфта ва ҳикмат ноёб шудааст. Сафоҳат

Ахдоф ва паёмадҳои китоб

монанди тилло муъомила мешавад, дар ҳоле ки ҳикмат бо ҳок баробар аст. Калимаи лағв даҳон ба даҳон мепечад, вале калимаи ҳикмат фаромӯш мешавад. Бозори аботил гарм аст, вале барои ҳикмат муштарӣ ёфт намешавад. Масҳарагарӣ аз ваъз хушояндтар аст ва далқакон аз ҳакимон арзишмандтаранд. Ҳарзагӣ офоқро пур кардааст, вале аз фарзонагӣ дар ҷойе нишоне нест. Ҳамаи рӯз батолат кам аст, вале як соъат мавъеза зиёд шумурда мешавад. Мардумон ба ҳикмат роғиб нестанд ва барои он вақт намегузоранд. Сарҳо сангин ва синаҳо танг аст. Дастҳо баста ва поҳо ланг аст. Дар чунин ҳангомаи шуме, оё таваққуи чизе ҷуз беъэтиной ба манро доред?! Ё дар интизори чизе ҷуз душманӣ бо ман ба сар мебаред?! На ба Худо савганд, балки онон ҳаргиз бо ман дӯстӣ нахоҳанд кард ва ҳаргиз бо ман ҳамроҳ нахоҳанд шуд, магар ҳангоме ки аз хоҳишҳои онон пайравӣ кунам ё заминро аз хун ва арақ сероб созам>> (Гуфтори 42).

Ин авзои мардум дар замони мост, вале далил намешавад ки мо сухани ҳақро ба онон нагӯем ё ба шевае бигӯем ки онон меписанданд; Чароки онон вақте ин андоза баданд, табиъатан шеваи хубро намписанданд, дар ҳоле ки мо наметавонем барои хушоянди онон, шеваи бадеро дар пеш гирем; Ҳамчунонки бароямон аҳмияте надорад ки онон суханамонро меписанданд ё на, бал чизе ки бароямон аҳмият дорад ин аст ки суханамон ҳақ бошад ва суханамон дар сурате ҳақ аст ки мунтабиқ бар китоби Худованд ва суннати Паёмбар ва мубтанӣ бар ақл бошад. Аз ин рӯ, моро гузире нест ҷуз инки бо истинод ба оёти Қуръон, аҳодиси мутаваҷҷиҳ ва далили ақлӣ сухан бигӯем, агарчи бештари мардум онро нафаҳманд ва написанданд; Хусусан бо таваҷҷуҳ ба инки мо мунодии вучуби илм ва иҷтиҳод ва адами кифости зан ва тақлид ҳастем ва бо ин васф, наметавонем худамон ба суханонӣ ғайри илмӣ ва бидуни далил рӯй оварем; Зеро ин тарки коре аст ки ононро ба он амр мекунем ва анҷоми коре аст ки ононро аз он наҳй мекунад ва ин бар хилофи ҳукми Худованд ва суннати Паёмбарон аст; Чунонки фармудааст: **﴿أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ﴾** (Бакара/ 44); <<Оё мардумро ба неки амр мекунед ва худатонро аз ёд мебаред?!>> Ва аз қавли Шуъайб алайҳи салом фармудааст: **﴿وَمَا أُرِيدُ أَنْ﴾**

Ахдоф ва паёмадҳои китоб

﴿أَخَالِفْكُمْ إِلَى مَا أَنهَآكُمْ عَنْهُ﴾ (Худ/ 88); <<Ва ман намехоҳам кореро анҷом диҳам ки шуморо аз он наҳй мекунам>>. Аз ин рӯ, мо кореро анҷом медиҳем ки ононро ба он амр мекунем ва он шинохти дин бо истинод ба яқиниёт аст; Бо таваҷҷуҳ ба инки аз Парвардигорамон метарсем ва ба дидори Ё умедворем ва намехоҳем ки монанди олимони хоҳин ва муддаъиёни дурӯғин, бар ҷаҳли мардум сувор шавем ва аз беҳабарии онон сӯи истифода кунем то барои худ муқаллидое фароҳам оварем, бал мехоҳем ки бо ҷаҳл ва беҳабарии онон мубориза кунем ва илму иҷтиҳодро – амалан– ба онон биёмӯзем; Бо таваҷҷуҳ ба инки ҳудамон ин гуна таълим дода шудаем ва муъаллиме ки моро ин гуна таълим дода, фармудааст:

<<Шумо гӯш дода нашудаед магар барои шунидан ва ҷашм дода нашудаед магар барои дидан ва ақл дода нашудаед магар барои тамйизи ончи мешунавед ва мебинед ки кадомин рост ва кадомин норост аст. Пас суҳанамро бо гӯши худ бишнавед ва бо ақли худ баррасед то агар рост буд бипазиред ва агар норост буд напазиред. Худованд ба шумо тавфиқ диҳад; Ҷароки шайтон мехоҳад шумо нашунавед то надонед ва надонед то бадбахт шавед ва оё бадбахтӣ ҷуз дар пай нодонӣ аст?! Ман медонам касоне ки пеш аз ман будаанд, суҳан, бисёр гуфтаанд ва шуморо ранҷондаанд; Ҷароки бисёрӣ аз суҳанони онон дурӯғ будааст ва чизҳое гуфтаанд ки ба он донише надоштаанд ва гурӯҳе аз онон касоне ҳастанд ки шуморо намехоҳанд магар барои худҳояшон ва суҳан намегӯянд магар барои фиреб. Шуморо ба сӯй ҳаққе фаро мехонанд ки худ аз он бегонаанд ва барои шумо хайре мехоҳанд ки худ аз он бебаҳраанд! Инон динро тақягоҳе барои қудрат ва охиратро дастовезе барои дунё кардаанд; Вагарна, на динро ҷунонки бояд мешиносанд ва на охиратро ҷунонки шояд мехоҳанд.>> (Номаи 1)

Ва фармудааст:

<<Ин гуна барои шумо масал мезанам то илмро фарогиред ва ба қор бандед, на барои инки аз он лаззат баред ё бо он бар мардумон бартарӣ ҷӯйед, монанди касоне ки илмро барои дунё

Ахдоф ва паёмадҳои китоб

фаро гирифтанд то бо он бар ҷаҳон сеитара ёбанд ва амволи ононро ба ботил бихуранд; Балки илмро барои амал фаро гиред ва бидуни ҷашмдошт ба ҷоҳилон биёмӯzed то мояи хайр ва баракат бошед, на монанди шӯразор ки умеди рӯйиш аз он намеравад!>> (Номаи 6)

Бинобарин, аз мо интизор надошта бошед ки худро то сатҳи мардум пойин биёварем, бал аз мардум интизор дошта бошед ки худро то сатҳи мо боло биёваранд; Ҷароки мо наметавонем илми худро ба хотири ҷаҳли онон во гузорем ва дар ҳоле ки медонем, монанди касоне сухан бигӯйем ки намедонанд.

3. Парҳез аз даъвати мардум бо калимоти номаънус ва ибороти душвор

Оре, агар манзури шумо ин аст ки бо таваҷҷуҳ ба авзои мардум, бояд аз даъваташон бо калимоти номаънус ва ибороти душвор бипарҳезем ва мустанадоти ақлиро ба содатарин шакли мумкин баён кунем, ҳақ бо шумост, вале ин коре аст ки мо ба он эҳтимом дорем ва дар ҳадди тавонамон анҷом медиҳем; Чунонки ба унвони намуна, китоби <<Бозгашт ба Исломи>> ро шарҳ кардаем ва тавзиҳоти кофӣ дар бораи бисёрӣ аз номаҳо ва гуфторҳои алломаи Хуросонӣ ҳафизаҳуллоҳ таъоло навиштем ва дар посух ба нақдҳо ва пурсишҳо аз истеъмоли истилоҳоти фанӣ – ҷуз дар ҳадди зарурат – дурӣ ҷустаем ва аз маънустарин калимот ва равонтарин иборот истифода кардаем ва ҳар ҷо ибҳом ё иҷмоле ёфтаем, дар рафъи он кӯшидаем; Ҳамчунонки феҳрестҳо, нармафзорҳо ва имконоти муносибери барои дастрасии осон ба матолиби пойгоҳ таҳия ва ироа кардаем, то мутолеа ва таҳқиқ барои мардум машаққате надошта бошад, вале воқеъ он аст ки онон бисёр танбал ва беҳавсала шудаанд ва вақте барои мутолеа ва таҳқиқ намегузоранд ва аз камтарин заҳмат барои шинохти ҳақ гурезонанд, то ҳадде ки филҷумла агар луқмаро бичавем ва дар даҳонашон бигзорем, ҳоли инро надоранд ки онро фуру диҳанд! Ин аст ки алломаи Хуросонӣ ҳафизаҳуллоҳ таъоло, хитоб ба онон фармудааст:

Аҳдоф ва паёмадҳои китоб

<<Зинда бод саре ки ба қадри хеш доност ва поянда бод диле ки ба айби хеш шиносост. Ношунавои ҳақиқӣ он аст ки ба овози ҳақ ношунавост ва нобинои воқеъӣ он аст ки ба чилваи ҳақ нобиност. Бетардид ҳақро нишонатон додам ва нахостед бибинед ва сурудашро бар шумо хондам аммо нашунидед ва роҳашро бароятон ҳамвор сохтам вале напаймудед. Ба ростӣ меғӯям ки шуморо андарз додам ва ба сӯй хайр даъват намудам; Донишро бароятон пироста кардам ва ҳикматро ҷавида дар даҳонатон ниҳодам; Бо ҳуччатҳое ки аз фӯлод устувортар аст ва баййиноте ки аз барф покизатар; Монанди ситорае ки дар шаб дурахшон мешавад ва монанди чароғе ки дар торикӣ рӯшан; То гумгаштағони кӯҳистонҳо роҳ ёбанд ва саргаштағони биёбонҳо шод шаванд; Бо тазкияҳо ва таълимҳо ва масалҳо ва насиятҳо; Бидуни музде ки бар шумо гарон ояд ё иддаёе ки шуморо битарсонад; Вале бо ин ҳол, аз ман гурехтед ва бо ман ситеза чустед!>> (Гуфтори 27)

Ва фармудааст:

<<Вой бар шумо! Оё мепиндоред ки Худованд заминро ба абас офарида ва аҳли онро ба худашон во ниҳода ва барои ислоҳи он касеро боқӣ нагузоштааст?! Чи бад гумоне аст ки ба Парвардигоратон доред! Чунин нест, балки ваъдаи Ё ҳақ аст ва заминаш аз имоме ки Ё қарор диҳандааш бошад ҳолӣ нест ... ҳароина ӯ дар миёни шумост, вале аз шумо метарсад; Чароки шумо тарснок ва шарур шудаед ва дар замин фасод меангезед ва аз ҷабборон фармон мебаред ва аз шуюхатон тақлид мекунед ва амволи якдигарро ба ботил меҳуред ва дар беҳудагӣ умр мегузаронед! Намозро чунонки шояд бар по намедоред ва закотро чунонки бояд намебардозед ва амри ба маъруф ва наҳӣ аз мункар намекунед! Ақли худро ба кор намеандозед ва илми динро фаро намегиред ва дар ҳоле ки чизе нестед, худро бартар аз дигарон мепиндоред! Чи ҳастед ҷуз мушті фурумая ки ҷуз дар пайи матоъи дунё нестед ва динатонро ба ҳар кас ки сиккае

Ахдоф ва паёмадҳои китоб

бештар диҳад мефурӯшад?! Худхоҳ ва ҳавосарон ва дурӯғгӯй ва бадъаҳд ва лаҷуч ва бадзабон ва тарсу ва беурза ҳастед! Ҳамвора аз вайронии замин менолед, вале чун ба ислоҳи он фаро хонда мешавед, мемонед; Чароки худ асбоби вайронии онед! Уф бар шумо бод ки забонҳои дароз ва дастҳои кӯтоҳ доред ва ҳамвора аз ранге ба ранг дар меоӣед! Оё дар миёни шумо озодагоне нестанд ки барои ёрии ин мард гирд оянд, бошад ки хешро ба онон бишносонад?! Ба Худо савганд агар шуморӣ кофӣ аз шумо гирд оянд ки ўро бо мол ва чон ёрӣ расонанд ва аз падару модар ва зану фарзанд дўсттар доранд, ҳароина хешро ба онон мешиносонад ва ононро дар роҳи Худованд раҳбарӣ мефармояд, вале воқеъ он аст ки дар шумо хайре нест! Хубби ғўсолаҳо дар дилҳотон нишаста ва савдои бутон дар сарҳотон ҷой гирифтааст, чандон ки ғўи масхур шудагонед! Ба Худо савганд аз сўҳбати шумо малулам ва ба кўчидан аз миёнатон мушток; Чароки на дар ақида қадамӣ устувор доред ва на дар амал дастӣ парҳезкор! Алафҳои ҳарзро монед ки на худ самаре меоваранд ва на дигаронро во мегузоранд. Худовандо! Дилхошонро об кун ва бичўшон; Чароки бар онон бонг мезанам: <Барои малакути Парвардигоратон омода шавед>, вале ба сўям сар бар намекунанд ва бештарашон ба ваъдаи Ту имон намеоваранд! Худовандо! Бар Ту бод ба олимонашон; Чароки онон ба ғайри илм фатвошон медиҳанд ва аз роҳи Ту бозашон медоранд; Пас на худ барои халифаат коре мекунанд ва на манро во мегузоранд ки коре кунам! Пас ононро шумора кун ва як танашон аз баробарат нагурезад, хангоме ки малакутатро бар замин меоварӣ ва халифаатро бар он муставлӣ месозӣ то бо асои оҳанин миёни умматҳо доварӣ кунад>> (Гуфтори 104)

4. Парҳез аз даъвати ноаҳлон

Оре, агар назари шумо ин аст ки ҳикматро то ҳадди имкон ба аҳлаш бигўйем ва ба касоне ки аҳлаш нестанд нагўйем, ҳақ бо шумост, вале алломаи Хуросонӣ ҳафизахуллоҳ таъоло худ ба ин нукта иноят дошта; Чунонки ба унвони намуна фармуда: <<Ин панди ман аст барои касоне

Ахдоф ва паёмадҳои китоб

ки ҳанӯз гӯшӣ шунаво доранд, на он ҳеч касон ки дар гӯше кибр кардаанд ва дар гӯши дигар ҳавои нафс>> (Гуфтори 116). Аз ин рӯ, хитоб ба ёрони худ фармудааст:

«دَعْنِي مِنْ هَؤُلَاءِ السَّفَلَةِ الْمَرْدَةِ الْقَائِلِينَ عَلَى اللَّهِ بِمَا لَا يَعْلَمُونَ! أَلَا تَعْلَمُونَ أَنَّ هَذَا الْعِلْمَ كَنْزٌ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ هَبَطَ مِنْهَا مَعَ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ ثُمَّ انْتَقَلَ مِنْهُ إِلَى النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ حَتَّى يَرْجَعَ مَعَ آخِرِهِمْ إِلَى الْجَنَّةِ؟! أَفَتَرِيدُونَ أَنْ تَجْعَلَ مِثْلَ هَذَا الْكَنْزِ فِي أَيْدِي الصَّبْيَانِ وَالْمَجَانِينَ وَالْمُدْمِنِينَ عَلَى الْمُحَدَّرَاتِ؟! لَا وَاللَّهِ لَيْسَ هَؤُلَاءِ بِمَأْمُونِينَ عَلَيْهِ وَلَا مِنْ أَهْلِهِ وَإِنْ فِيهِمْ سَارِقِينَ يَسْرِقُونَهُ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثِمَنًا قَلِيلًا وَ يَسْتَعِينُوا بِهِ عَلَى حُبْحَجِ اللَّهِ»
 <<Манро во гузор аз ин фурумоёғони худбузургбин ки бар Худованд чизҳое мебанданд ки ба он илме надоранд! Оё намедонӣ ки ин илм ганче аз ганҷҳои бихишт аст ки ба ҳамроҳи Одам алайҳи салом аз он фуруд омада ва сипас ба Паёмбарон ва сиддиқон ва шаҳидон ва солахон аз фарзандони ӯ интиқол ёфт то он гоҳ ки ба ҳамроҳи охаринашон ба бихишт бозгардад?! Оё пас меҳохӣ ки чунин ганҷеро дар дастони кӯдакон ва девонагон ва афюниён қарор диҳӣ?! На ба Худо савганд инон бар он амин шумурда намешаванд ва аз аҳли он нестанд ва дар миёни онон дуздоне ҳастанд ки онро ба сирқат мебаранд то ба баҳойи андак бифурушанд ва бар зидди ҳуҷҷатҳо ва авлиёи Худованд ба қор гиранд! <Пас ононро дар саргардонишон раҳо кун то замоне> (Мӯминун/ 54)!>> (Гуфтори 43)

Ва фармудааст:

«إِنَّ هَذَا الْأَمْرَ الَّذِي أَنْتُمْ عَلَيْهِ سَيِّئَكُمْ وَيُطِلُّ وَتَأْخُذُ رَوَاتُهُ وَ يُسَاءُ إِلَى مَنْ يُظْهِرُهُ جَهْلًا وَ عُذْوَانًا! فَكُفُّوا عَنِ النَّاسِ وَ لَا تَدْعُوا إِلَى أَمْرِكُمْ مَنْ لَيْسَ لَهُ بِأَهْلٍ! أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ لَهُ أَهْلًا ذَخَرَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى فِي عِلْمِهِ فَإِذَا شَاءَ أَدْخَلَهُمُ فِي دَارِهِمْ»
 <<Ҳароина ин амре ки шумо бар он ҳастед инкор хоҳад шуд ва ботил шумурда хоҳад шуд ва ровиёнаш дастгир хоҳанд шуд ва ба касоне ки онро изҳор медоранд аз рӯи нодонӣ ва душманӣ баде хоҳад шуд! Пас аз мардум даст бардоред ва касе ки аҳлаш нестро ба сӯй амратон даъват накунад! Оё намедонед барои он аҳле ҳаст ки Худованди мутаъол ононро дар илми худ захира кардааст ва ҳаргоҳ бихоҳад ононро ба он дохил мекунад ва як нафарро намеафзояд ва кам намекунад?! <Ҳароин Худованд ба қораш расанда аст, Худованд

Ахдоф ва паёмадҳои китоб

барои ҳар чизе андозае қарор додааст> (Талок/ 3)>> (Гуфтори 46
фақараи 3).

Вале ҳақ он аст ки ин ба маънои вучуби худдорӣ аз даъвати ҳамаи мардум нест; Чароки ҳамаи онон ҳар андоза бад бошанд, истихқоқи даъват шудан ба сӯй Худовандро доранд ва аз ин рӯ, Худованд касоне монанди Намруд ва Фиръавн ва Ҳомон ва қавми Лутро низ ба сӯй худ даъват кард ва ба сабаби ақоиди ва аъмоли палидашон аз фиристодани Паёмбар ба сӯяшон худдорӣ накард, бал ба маънои ҷавози идома надодан ба даъвати касоне аст ки пештар ба қадри кофӣ даъват шудаанд, вале аз қабули он сар боз задаанд ва тақдир он барои онон беҳуда, балки зиёнбор аст ва ин муроиди Худованд аст, онҳо ки мефармояд: **﴿فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّى﴾** (Наҷм/ 29); <<Пас рӯй бигир аз касе ки аз тазаккури мо рӯй бартобад ва ҷуз зиндагии дунёро нахост>> Ва мефармояд: **﴿فَأَعْرِضْ﴾** (Нисоъ/ 81); <<Пас аз онон рӯй бигир ва бар Худованд таваккал кун ки Худованд ба унвони пуштибон кофӣ аст>> Ва мефармояд: **﴿فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ﴾** (Зориёт/ 54); <<Пас аз онон рӯй бартоб ки некуҳише бар ту нест>>, то ҳангоме ки имкони чиҳод бо онон барои водоштанашон ба қабули даъват фароҳам шавад ва ин муроиди Худованд аст, онҳо ки мефармояд: **﴿فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّى جِنِّ﴾** (Соффот/ 174); <<Пас то муддате аз онон рӯй бартоб>> Ва мефармояд: **﴿فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ إِنَّهُمْ مُنْتَضِرُونَ﴾** (Сачда/ 30); <<Пас аз онон рӯй бигир ва мунтазир бош ки онон ҳам мунтазиронанд>> Ва мефармояд: **﴿فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ﴾** (Зухруф/ 89); <<Пас аз онон чашм бипӯш ва бигӯ салом; Чароки хоҳанд донист>> Ва мефармояд: **﴿فَاعْفُوا﴾** (Бақара/ 109); <<Пас бигзоред ва чашм бипӯшед то он гоҳ ки Худованд амрашро бирасонад, ҳароина Худованд бар ҳар коре тавоност>>, дар ҳоле ки идома додан ба даъвати мӯъминон ва касоне ки ба имон гаройиш доранд, судманд ва зарурӣ аст ва аз ин рӯ, бояд бо ҳавсала ва қиддиат тадовум пайдо кунад ва ин муроиди Худованд аст, онҳо ки мефармояд: **﴿إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ﴾** (Фотир/ 18); <<Ту танҳо касонеро бим медиҳӣ ки аз Парвардигорашон дар ниҳон метарсанд ва намозро бар по медоранд>> Ва мефармояд: **﴿إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ﴾** (Ёсин/ 11); <<Ту танҳо касеро бим медиҳӣ ки аз тазаккур пайравӣ мекунад ва аз Раҳмон дар ниҳон метарсад, пас

Ахдоф ва паёмадҳои китоб

уро ба омӯрзиш ва аҷрӣ гиromӣ башорат деҳ>> Ва мефармояд: **﴿إِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمَعُ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ۖ وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمَىٰ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ ۚ إِنَّ تَسْمَعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ﴾** (Намл/ 80 ва 81); <<Ту даъватро ба гӯши мурдагон намерасонӣ ва ба гӯши карон намерасонӣ хангоме ки рӯйгардон мешаванд ва ту ҳидоят кунандаи кӯрон аз гумроҳияшон нестӣ, ту танҳо касонеро мешунавонӣ ки ба оёти Мо имон меоваранд ва таслим ҳастанд>> Ва мефармояд: **﴿فَذَكِّرْ﴾** (Қоф/ 45); <<Пас бо Қуръон касеро мутазаккир соз ки аз таҳдиди Ман метарсад>>. Бинобарин, даъвати ҳамаи касоне ки пештар даъват нашудаанд зарурӣ аст, агарчи бисёр бадкирдор бошанд; Чунонки Худованд фармудааст: **﴿بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ يُثَبِّتُ لَهُمْ قَوْلًا مَا أُنَاجَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ﴾** (Сачда/ 3); <<Балки он ҳаққе аз чониби Парвардигорат аст то қавме ки пештар бим диҳандае барояшон наёмадастро бим диҳӣ, бошад ки ҳидоят ёбанд>> Ва фармудааст: **﴿يُثَبِّتُ لَهُمْ قَوْلًا مَا أُنَاجَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴾** (Қасас/ 46); <<То қавме ки пештар бим диҳандае барояшон наёмадастро бим деҳӣ, бошад ки мутазаккир шаванд>> Ва фармудааст: **﴿يُثَبِّتُ لَهُمْ قَوْلًا مَا أُنَاجَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴾** (Қасас/ 46); <<То қавмеро бим диҳӣ ки падаронашон бим дода нашуданд ва онон беҳабар ҳастанд>> Ва ин иллати интишори умумӣ осор ва андешаҳои алломаи Хуросонӣ ҳафизахуллоҳ таъоло аст, вале даъвати касоне ки пештар даъват шудаанд, танҳо дар сурате бар мо воҷиб аст ки даъвати пешини моро иҷобат карда бошад ё даъвати бештарамон барояшон судманд бошад; Чунонки Худованд фармудааст: **﴿فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعْتَ﴾** (Аъло/ 9); <<Пас тазаккур бидеҳ агар тазаккури судманд бошад>> Ва фармудааст: **﴿وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَ تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ﴾** (Зориёт/ 55); <<Ва тазаккур бидеҳ ки тазаккур барои мӯъминон судманд аст>>. Аз ин рӯ, мо ҳамаи мусалмонони ҷаҳонро бо ҳар мазҳаб, миллият ва гаройишero бо ҳикмат, андарзи неку ва ҷидоли аҳсан, ба сӯй Исломи ростин ва заминасозӣ барои зуҳури имом Маҳдӣ алайҳи салом даъват мекунем, то маълум шавад ки чи касоне аз онон даъватамонро иҷобат ва чи касоне аз онон даъватамонро рад мекунанд. Он гоҳ бо касоне аз онон ки даъватамонро иҷобат мекунанд, мепайвандем ва ононро бо Исломи ростин ошно мекунем ва барои халифаи Худованд омода месозем, то хангоме ки худ бо онон иртибот гирад ва ононро ба назди худ фаро бихонад ва бо касоне аз онон ки даъватамонро рад мекунанд, мучодида намекунем, балки аз

Ахдоф ва паёмадҳои китоб

онон рӯй мегирем ва бар озорашон сабр мекунем то хангоме ки Худованд дарбораашон ҳукм фармояд ва моро бар зиддашон ёрӣ расонад. Ин кори дуруст ва шеваи некуе аст ки бандаи солеҳи Худованд аллома Мансури Ҳошими Хуросонӣ ҳафизаҳуллоҳ таъоло моро ба он фармон дода; Чунонки фармудааст:

«إِنِّي وَاللَّهِ لَأَعْلَمُ أَنَّ حَدِيثَكُمْ هَذَا لَتَشْمِزُّ مِنْهُ قُلُوبُ الرِّجَالِ، فَأَنبِذُوهُ إِلَيْهِمْ نَبْذًا، فَمَنْ أَقَرَّ بِهِ فَرِيدُوهُ وَ مَنْ أَتَكَرَّ فَذَرُوهُ! إِنَّهُ لَا بُدَّ مِنْ أَنْ تَكُونَ فِتْنَةٌ يَسْقُطُ فِيهَا كُلُّ ضَالِعٍ وَ دَاهِيَةٍ حَتَّى يَسْقُطَ فِيهَا مَنْ يَشُقُّ الشَّعَرَ يَشْعَرَتَيْنِ، حَتَّى لَا يَبْقَى إِلَّا أَنَا وَ أَصْحَابِي، فَتَزَجُلْ إِلَى الْمَهْدِيِّ»
 савганд ман медонам ки дилҳои мардумон аз ин гуфтори шумо танаффури меёбад, пас андаке аз онро ба сӯяшон бияндозед, пас ҳар кас ба он иқрор намуд барояш бияфзойед ва ҳар кас онро инкор кард раҳояш кунед! Ҳароина ногузир фитнае хоҳад буд ки ҳар мутабаххир ва зираке дар он фуру мерезад то ҷоие ки касе ки як мӯро ба ду мӯ тақсим мекунад дар он фуру мерезад, то ҷоие ки ҷуз ман ва ёронам боқӣ намонем, пас ба сӯй Маҳдӣ кӯч мекунем>> (Гуфтори 46, фақараи 1).

Инки ҳар кас мехоҳад, суҳанамонро бифаҳмад ва даъватамонро иҷобат кунад ва ҳар кас мехоҳад, суҳанамонро нафаҳмад ва даъватамонро иҷобат накунад; Чароки ҳар ду сазои амали хешро хоҳанд дид.

Дафтари хифз ва наشري осори
Мансури Ҳошими Хуросонӣ
Бахши баррасии нақдҳо

Бо наҳзати

«Бозгашт ба Ислом»

ошно шавед.

